

ΜΙΑ ΜΗΤΕΡΑ

Ήσσω 'στὸν κάμπο τὸν πλατὺ, 'στὴν παραπάνω χώρα
κάποιος 'στὰ χρόνια τὰ παλὰ κατὰρτα εἶχε δώσει
νὰ βγῇ 'στὴ μάνα τοῦ νεροῦ θεριὸ ξαγριεμένο
νὰ μὴν ἀφίγη τὸ νερὸ τῇ χώρᾳ νὰ ποτίσῃ,
καὶ τὰ σπαρτὰ νὰ ξεραθοῦν καὶ νὰ διψοῦν οἱ ἀνθρώποι.
Καὶ τὸ θεριὸ παράγγειλε 'στὸ βασιλεῖα τῆς χώρας
πῶς ἂν τοῦ στέλνῃ κάθε αὐγὴ νὰ τρώγῃ ἕνα κορίτσι
θ' ἀφίγη 'λίγο τὸ νερὸ νὰ τρέχῃ μέσ' 'ς τὸν κάμπο·
κ' ἡ κόρη νὰν' ἀπὸ γεννὰ κ' ἀπ' ὄλαις διαλεγμένη
μοναχοκόρη κ' ὠμορφή καὶ μοσχαναθρεμμένη,
Κι' ὁ βασιλιάς σάν τ' ἄκουσε βγάξε πικρὸ φερμάνι,
κάθε πρωτ' 'στὴν ἔλπει τὸν κλῆρο νὰ τραθοῦνε
'σταῖς ὠμορφαῖς, 'σταῖς διαλεκταῖς καὶ 'σταῖς μοναχοκόραις,
κι' ὅποια εἶν' ἐκεῖνη ἡ ἀτυχὴ ποὺ θὰ τῆς πέσῃ ὁ κλῆρος
νὰ τῆνε πάνε 'στὸ θεριὸ γιὰ τάμμα νὰ τὴν φάγῃ.
Πηγαίνουν μιά, πηγαίνουν δυό, πηγαίνουν τρεῖς καὶ πέντε
καὶ κάθε αὐγὴ μιάν ὠμορφή καὶ μιά μοναχοκόρη.
Μαυροφοροῦν οἱ χωριανοί, μαροφοροῦν μανάδες
καὶ κλείνουν τ' ἀρχοντοπέτητα καὶ μοιρολόγια βγάζουν.
Μὰ μιάν αὐγὴ, μιά κυριακὴ, μιά 'πίσημην ἡμέρα
ὁ κλῆρος πῆγε κ' ἔπese σὲ μιάν ἀρχοντοπούλα
πούχε τ' ἀμέτερητα προικιά, τὰ κάλλη τὰ περισσια.
Κ' ἡ μάνα τῆς σάν τ' ἄκουσε βαρεῖα λιγοθυμαίει
καὶ κλαίει καὶ σκοτόνεται καὶ σάν τρελλὴ φωνάζει·
«Θε μου μεγαλοδύναμε, μιά χάρι σου γυρεύω,
ἐσὺ ποῦ βλέπεις τ' οὐρανοῦ τὸ διαμαντένιο πλάτος,
τὰ ποῖο βαθεῖα τῆς θάλασσας καὶ τὴν καρδιά τῆς μάνας,
κύττα καὶ τὴν καρδούλα μου καὶ μὴ μὲ ξεστοχιάσῃς,
καὶ δὸς μου σὲ παρακαλῶ γιὰ μιά στιγμή μονάχα
τὴν εὐμορφιά τῆς κόρης μου καὶ τὰ γλυκὰ τῆς νηάτα».
Κι' ὁ Θεὸς τὴν ἐλυπήθηκε κ' ἐχάρισε 'στὴ μάνα
τὴν εὐμορφιά τῆς κόρης τῆς καὶ τὰ γλυκὰ τῆς νηάτα,
κ' ἡ μάνα ἐξεκίνησε μυριοκαμαρωμένη
γιὰ νὰ τὴν φάγῃ τὸ θεριὸ, νὰ ζήσῃ ἡ κόρη 'πίσω.

Ήταν ἡ ὥρα ποῦ τρεμε τὸ τελευταῖο ἀστὲρι
κ' ἐπρόβαλλ' ὁ Ἀύγερινός κ' ἐκρύβουνταν ἡ Πούλια
κ' ἐρρόδιε' ἡ Ἀνατολὴ κ' ἐφεγγόβλα ἡ Δύσι.
Ἡ μάνα παίρνει τὸ στρατὶ καὶ τὸ βουνὸ ἀνεβαίνει
καὶ φθάνει ἀπάνω 'ς τοῦ νεροῦ τὴ στοιχειωμένη μάνα
κι' ἀκούει ἄγριο μουγγριτὸ ἀπ' τοῦ θεριοῦ τὸ στόμα,
καὶ βλέπει σπίθαις πούθγαιναν ἀπ' τοῦ θεριοῦ τὰ μάτια.
Ἀνατριχιάζει σύσσωμη καὶ πνίγει' ἡ φωνὴ τῆς,
μὰ παίρνει δύναμι ἀπ' τὸ Θεὸ κ' ἀπ' τὴν πολλὴν ἀγάπη
κ' ἐφτέρεισεν τὰ πόδια τῆς κ' ἐβέρειψεν ὁ νοῦς τῆς,
κι' ἀστόχιασε τὸ θάνατο γιὰ τὴ ζωὴ τῆς κόρης
κ' ἔσκυψε μόνη 'ς τοῦ θεριοῦ τὸ πεινασμένο στόμα.
Μάταν ἡ ὥρα θεϊκὴ κ' εὐλογημέν' ἡ ὥρα
καὶ μέσ' 'ς τὰ σπλάχνα τοῦ θεριοῦ ζωντάνει' ἡ καρδιά τῆς
καὶ τὸ θεριὸ ἀπόκτησε καρδιά ποὺ δὲν τὴν εἶχε.
Κι' ὅσα κορίτσια ἐπήγαιναν γιὰ νὰ τὰ φάγῃ γιὰ τάμμα
τὰ κύτταξε, τὰ πόνανε μὲ τὴν καρδιά τῆς μάνας
κι' ἄφινε πάλι τὸ νερὸ χωρὶς νὰ φάγῃ κανένα,
ὡς ὅτου πεῖα ξεψύχησεν ἀπ' τὴν πολλὴν του πεῖνα...
Ἔτσι τῆς μάνας ἡ καρδιά καὶ τὸ θεριὸ νικάει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΔΕΜΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

"Οσην ικανότητα καὶ ἂν κέκτησαι, οὐδέποτε δύνασαι νὰ ἀνυψωθῇς μὴ εὐαρεστών εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Μὴ καταφρόνει τὰς κάτω βαθμίδας τῆς κλίμακος· αὗται ἄγουσι πρὸς τὰς ἄνω.

Πᾶσα δικαιοδικὴ ἀρχεται διὰ τοῦ προγράμματος: Ἐχε ἡσυχον τὸ πνεῦμά σου.

Ἀναγινώσκων τὰ βιβλία τῶν κλασσικῶν συγγραφέων βλέπεις τὸν κόσμον πρὸ σοῦ ἀναπεπταμένον. Ἐχεις μετὰ σοῦ ἐν τῇ ἡρέμῳ σιγῇ τοῦ ἀναγνώστη σου τοὺς πρὸ πολλῶν ἐκατονταετηρίδων ζήσαντας. Παρέρχεσαι ἀπὸ τοῦ κόσμου χωρὶς νὰ καταλίπῃς ἴχνος τῆς διαβάσεως καὶ τῶν σκέψεών σου, ἀλλὰ δύνασαι νὰ εἴπῃς ὅτι ἔζησας μετὰ τῶν μεγάλων πνευμάτων τὴν αἰωνίαν ζωὴν. Τὸ δένδρον μόνον καὶ τὸ ζῶον ζῶσι δι' ἑαυτὰ κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα τοῦ χρόνου μέχρις οὗ ἀποθάνωσιν. Ὁ ἀναγινώσκων ἀπολαμβάνει μετὰ τῆς ζωῆς καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ἐκατονταετηρίδων.

ΣΧΩΤΙΚΗ ΠΑΡΟΙΜΙΑ:

Ἀνθρωπος χωρὶς παρὰ περνᾷ γλήγορα μέσ' ἀπ' τὸ παζάρι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ αὐτοκρατορικὴ πολυτεχνικὴ ἐταιρεία τῆς Ρωσίας προεκήρυξε διαγωνισμὸν πρὸς κατασκευὴν νέας λυχνίας ναφθελαίου, χάριν τῶν χωρικῶν, πληρούσης τοὺς ἐπομένους ὅρους· α') Ἡ λυχνία δέον νὰ διδῇ φῶς 4 κηρίων κατὰ μέσον ὅρον ἐν διαρκεῖ ὀκταώρῳ λειτουργίᾳ, δαπανῶσα κατὰ μέσον ὅρον 4 γραμμαρία ἐλαίου καθ' ὥραν καὶ κατὰ κηρίον, ἀπολύτως δὲ μὴ δαπανῶσα πλέον τῶν 20 γραμμαρίων καθ' ὥραν· β') Ἡ διαφορὰ τῆς ἐντάσεως τοῦ φωτός δι' 8 ὥρας φωτισμοῦ, μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου καὶ τοῦ ἀνωτάτου, δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ τὴν ἑντασιν ἐνὸς κηρίου· γ') Ἡ φλόξ δέον νὰ εἶνε ἡρεμὸς καὶ νὰ μὴ πάλλεται· δ') Ἡ λυχνία δέον νὰ ἔχῃ μετὰλλινον τὸ δοχεῖον, μηχανισμόν δὲ ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλούστερον καὶ εὐληπτὸν εἰς χωρικοὺς. Ἡ προκηρυσσομένη ἀμοιβὴ εἶνε 2500 ρουβλίων. Ἀμοιβὴ 1000 ρουβλίων προκηρύσσεται διὰ τὸν κατασκευαστὴν τῆς καλλιτέρας λυχνίας ναφθελαίου, πρὸς οἰκιακὰς χρήσεις χρησίμου. Ἡ λυχνία αὕτη δέον νὰ παρέχῃ φῶς ἐντάσεως 12 κηρίων καὶ νὰ πληροῖ τοὺς ἀνωτέρω περὶ τοῦ ὅρου.

Ὁ διάσημος Οὐμβολδ ἡγάπα πολὺ νὰ διηγῆται ἀνέκδοτα, καὶ τὸ σοβαρὸν ὕψος τὸ ὅποιον ἐτήρει κατὰ τὴν διήγησιν συνέτεινε παρὰ πολὺ εἰς τὴν σαγηνεύσιν τῆς προσοχῆς. Ἰδοὺ ἐν τούτῳ καθ' ὃν τρόπον ἐκεῖνος τὸ διηγείτο· Καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ βασιλεὺς Φρεδερίκος Γουλιέλμος ὁ Γ' εὕρισκετο ἐν Ρώμῃ εἶχε μεθ' αὐτοῦ ὡς ὁδηγὸν καὶ ἐρμηνευτὴν τὸν ἱστορικὸν Νεῖβουρ, πρεσβευτὴν τότε τῆς Πρωσίας παρὰ τῇ Ἀγίᾳ Ἐδρᾷ. Καίτοι ἐγνώριζε κάλλιον τὰ ἱστορικὰ κείμενά του ἢ τὰς αὐλικὰς ἐθιμοτυπίας, ὁ Νεῖβουρ ἐφόρει πάντοτε κοινὴν περισκελίδα καὶ μεταξίνας περικνημίδας, ὡσάκεις ἐπρόκειτο νὰ παρου-